Пише: Љиљана Смајловић
четвртак, 27 октобар 2011 20:45

(Независне новине, 27.10.2011)

У Србији је поново у моди Шарл де Гол. Не, наравно, стварна историјска личност славног генерала и државника, који је повратио славу Француској, који је водио изразито независну спољну политику, који је повукао Француску из заједничке команде НАТО-а и затражио да се седиште овог војног савеза из Париза пресели у Брисел.

Не политичар који је суверене националне државе сматрао за стубове на којима се гради Европа и који је сматрао да "једино националне војске имају смисла" јер су једино војници мотивисани патриотизмом "прворазредни ратници".

Не генерал који је уклонио америчко нуклеарно оружје са француског тла и затворио америчке базе, тако да у Француској више није било америчких трупа, и који је сматрао да америчко војно присуство у Европи спутава уједињавање европске заједнице, која се, по његовом мишљењу, у будућности имала простирати "од Атлантика до Урала" и супротстављати хегемонији америчке велесиле.

Политичар ког београдски дипломатски салони десетак година у редовним циклусима носталгично помињу је Де Гол, који је дао независност Алжиру. Контекст је увек исти: докле ћемо чекати да се појави српски Де Гол? Донекле им је на руку ишло то што је човек који је победио Слободана Милошевића на изборима за председника Југославије, Војислав Коштуница, помињао Де Гола као "демократског националисту" и свој политички узор.

Било је то још у време када је Запад Коштуничиној изборној победи над Милошевићем пружао одушевљену подршку. Ни пре тога нико из Брисела и Вашингтона није јавно

противречио Демократској опозицији Србије када је у изборној кампањи обећавала бирачима да ће, ако победи, сачувати Косово.

Каква иронија, зар не, да се Милошевићева опозиција 2000. служила губитком Косова као средством за препадање бирача. Ако поново изаберете Милошевића, изгубићемо Косово: то је била једна од предизборних парола тадашњих опозиционара, који су се у то време жарко хвалили западном подршком. У јесен 1999. године, Зоран Ђинђић је по повратку с истанбулског самита ОЕБС-а промрзле грађане на протестном скупу опозиције на Тргу Републике у Београду бодрио следећим ускликом: "Ми смо данас партнер читавом свету!"

Када је Коштуница одбио да буде "српски Де Гол" који ће Косову дати независност, Вашингтон и Брисел су своје наде и стрепњу пренели на Бориса Тадића, а још пре пар година су почели да с истим амбицијама меркају и Томислава Николића. Европљани желе човека који би, с ауторитетом аутентичног српског националисте, грађане помирио са "чињеницом" да је Косово занавек отишло, као што је "демократски националиста" Де Гол учинио да Французи сваре губитак Алжира, а да због тог губитка не избије грађански рат.

Американци имају своје историјске паралеле па се надају српској верзији Ричарда Никсона, по логици да је он био љути републиканац и амерички националиста, који је имао храбрости да оде у историјску посету комунистичкој Кини. Конзервативни политичар тврде националистичке репутације, по тој аналогији, Србију би могао да уведе у Европу и помогне јој да свари губитак Косова.

Све је то јасно и једва да се може замерити западним политичарима и дипломатама што усред Београда суфлирају својим локалним пријатељима и савезницима историјске аналогије које иду на руку њиховим дневнополитичким интересима. Није ни домаћим политичарима и интелектуалцима забрањено да сарађују, па ни да колаборирају с њима, као и да далекосежни српски интерес искрено виде у чврстом загрљају Вашингтона и Брисела, па макар и по цену Косова.

Чуди, међутим, што се тако мало људи од струке и науке не противи банализацији и искривљавању важних историјских догађаја и личности, и српских и туђих. Ђаво је увек у детаљима, а детаљи и историјски контекст бацају сасвим другачије светло на аналогију између Алжира и Пећке патријаршије.

Чувени француски писац Франсоа Моријак види Шарла де Гола као човека који је "без војника, без ичијег овлашћења, незнан и непознат, изронио такорећи из једног срамног слома, избачен стравичним таласом на обалу Енглеске, ипак пружа отпор двојици славних победника Винстону Черчилу и Френклину Рузвелту". (То је упадљив контраст Клемансоу, који у Версају 1919, иако вођа победничке Француске, тада најмоћније армије на свету, нема моћи да се одупире америчком председнику Вилсону и Лојду Џорџу, који су у поређењу са Черчилом и Рузвелтом били сасвим сићушни.) Алекса Ђилас у својој студији о Де Голу вели да је "учио и васпитавао, како странце, тако и саме Французе, да Француску узимају озбиљно" и да је својој отаџбини, а посредно и Европи, повратио изгубљено самопоштовање и достојанство, те да је водио политику стварног и симболичног јачања националног суверенитета.

Није овде реч само о томе да је Алжир био француска колонија, а Косово колевка српске државе. Те су разлике свима познате и очигледне. Право је питање, заправо, како је могуће да у целом великом Београду, пуном професора, универзитета, библиотека, академија и института, само и једино публициста Алекса Ђилас примећује да би стварни Шарл де Гол (а не овај из београдских телевизијских студија и дипломатских вечера) био велики противник француског признања независности Косова, јер би му намах било јасно да ће независно Косово постати амерички сателит и послушни савезник америчке империјалне политике, ако треба и против Европе.

Да прави Де Гол, који је противно америчким жељама признао Народну Републику Кину и успоставио с њом дипломатске односе давно пре Вашингтона, за разлику од Саркозија, нипошто не би потцењивао српски отпор независности Косова. Да би му његово сопствено дубоко осећање историје, традиције и религије помогло да хришћанске корене, културу и споменике Косова види као важне за идентитет саме Европе. И коначно, како истиче Ђилас, да би му "његов таленат за разликовање трајних од пролазних феномена помогао да схвати да Срби никада неће заборавити Косово и да се косовски проблем не може дугорочно решити само притисцима на Србе и претњама", те да би аутентична европска политика инсистирала на истинском компромису између Срба и Албанаца.